

54 . Ostrov | Comuna: Ostrov | Județ: Constanța | Punct: Ferma 4 | Anul: 2022**Anul:** 2022**Cod RAN:** 62547.01**Perioade:** Antichitate, Evul Mediu**Epoci:** Epoca romană, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Evul Mediu**Tipuri sit:** descoperire funerară, descoperire izolată**Autori:** Adela Băltăc, Eugen Marius Paraschiv-Grigore, Paul Damian**Instituții:** Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României**Nr. autorizație:** 36**Data autorizației:** 2022-03-18**Raport de cercetare arheologică de la Ostrov, com. Ostrov, jud. Constanța [Durostorum],
Punct: Ferma 4****Raport**

Cercetările arheologice din campania 2022[1] au continuat în Sectorul Cartier Terme având ca obiectiv zona de la est de edificiul nr. 2, atât pentru completarea planimetriei acestui complex, cât și a cercetării complexelor identificate aici.

Cercetarea asupra edificiului nr. 2 din Cartierul Terme, aflat la cca 25 m nord de Terme[2], a fost reluată din campania 2019[3], fiind puse în evidență noi ziduri și au fost surprinse noi porțiuni din traseele conductelor de alimentare cu apă. Cercetarea din campania 2022 s-a concentrat în suprafețele deschise anterior (C.25–C.26), totodată fiind deschise noi suprafețe spre est (C.27–28). Astfel, în zona definită de zidurile descoperite anterior[4] care, cel mai probabil reprezintă o anexă a edificiului, a fost sesizat un pământ galben-maroniu, foarte bine bătătorit, cu puțini pigmenți de calcare și tegule, cel mai probabil un strat de nivelare a zonei. Această nivelare s-a mai constatat și pe zone extinse din toate suprafețele (C.25, C.26). Tot în această parte (în suprafața C26) au fost identificate un cuptor de ars material din lut, un zid la sud de acesta, o groapă, un mormânt de înhumatie și a fost continuată cercetarea traseul conductei nr. 4.

Cuptorul (aflat la 2,30 m est de Z12[5]) are o formă aproximativ ovală în plan (diam = 0,90 m), cu pilon central de susținere a solei realizat din cărămizi lipite cu lut. Pe latura de vest cuptorul avea dispuse două cărămizi verticale, formând un canal, probabil pentru curățarea cenușii, care era depozitată într-o groapă sesizată în această zonă. Gura de alimentare era dispusă spre NV (1,30 × 0,55 m) și avea pe direcția focarului implantat un tub de conductă (diam = 0,17 m) așezat vertical pe aceeași linie cu pilonul central, cel mai probabil pentru evacuarea fumului. La sud de cuptor (la 0,20–0,30 m) se distinge un zid (Lp = 3 m, l = 0,60 m) demantelat (?), din fragmente de calcare, al cărui traseu nu continuă nici spre est, nici spre vest (spre Z12), ceea ce pare a fi mai degrabă un paravan pentru cuptor decât un zid interior al încăperii definite de zidurile Z12–14.

La 3 m nord-est de cuptor a fost identificată și parțial cercetată o groapă (dimensiuni investigate = 2,70 × 3,40 m). Groapa avea în componență multă cenușă, fragmente ceramice și sticlă, iar în partea inferioară a fost surprins traseul unei noi conducte (L surprinsă = 2,40 m). Aceasta este formată din turburi de conducte cu diametru mai mic decât a celor patru de până acum (diam = 8 cm), iar înspre profilul de nord al gropii se observă că erau protejate cu tegule (0,40 × 0,35 m). Este conducta descoperită la cea mai mare adâncime până acum. Groapa nu a fost finalizată nici spre nord și nici spre est.

Traseul conductei nr. 4 a fost surprins în anii anteriori în casetele C.23–C24 și anul acesta în zona estică a suprafețelor C.25–C.26, pe o lungime calculată de 13 m, fiind acoperit pe alocuri cu un strat din cărămidă pisată (în C.23, C.26); unele tuburi sunt sparte din vechime, altele de arătura adâncă specifică viței-de-vie, fiind chiar dislocate de pe traseu.

În suprafața C27, după înlăturarea statului de arătură (cu o grosime de cca 0,40–0,50 m), a fost

constatată o structură realizată în principal din pietriș de râu, pe alocuri fragmente tegulare, tegule pisate, lut ars, rare fragmente ceramice, rar fragmente de calcar pisat, fragmente de crustă vitrifiată, fragmente marmură, ceea ce reprezintă fie o amenajare a unei curți interioare, fie o cale de acces (L = 9 m, l = 1,50–2 m). În carourile 5–6, în această structură s-a amenajat un jgheab (L surprinsă = 2 m, l = 0,20 m) din materiale tegulare așezate vertical pe margine, având o pantă descendentă de la sud spre nord.

La cca 1,50 m sud-est de cuptor, în dreptul conductei nr. 4, a fost surprins un nou mormânt de înhumatie al unui copil. Pe latura de sud mormântul era protejat de o olandă de mari dimensiuni (L = 0,65 m), așezată vertical, iar conducta era parțial spartă în zona picioarelor. Orientat V–E, mormântul era parțial deranjat, capul și coastele fiind deplasate spre nord, ceea ce indică faptul că dacă a fost amenajat și spre nord cu material tegular, zona a fost perturbată ulterior, cel mai probabil de arătură. Fără inventar, M15 este cel mai estic mormânt identificat până acum în necropola cercetată de noi[6] și care se datează după cel de-al doilea sfert al secolului al IV-lea p. Chr.

Și în acest an a fost recoltat un material arheologic bogat, cel mai numeros fiind cel din lut: ceramică, teracote, opaițe, tuburi de conducte și tegule (unele purtând ștampila legiunii a XI-a Claudia) și care se află în curs de restaurare și prelucrare în Laboratoarele și depozitele MNIR.

Bibliografie

- I. Bajusz, Inscriptia CIL III 836 și realitatea arheologică în M. Bărbulescu (coord.), *Civilizația în Dacia romană*, Cluj-Napoca, 1997, p. 92-101
- I. Bajusz, Propunere de reconstituire a amfiteatrului de piatră de la Porolissum. în D. Protase, D. Brudașcu (red.), *Napoca. 1880 de ani de la începutul vieții urbane*, Cluj-Napoca, p. 11-31
- I. Bajusz, Moigrad-Porolissum. Săpăturile de la amfiteatru, în CCA, campania 2000, p. 64.

Note

- Despre problematica anticului Durostorum, vezi Paul Damian, Adela Băltăc, *The Civil Roman Settlement at Ostrov-Durostorum*, în *Acts of the International Colloquium Important Sites from the Pre-Roman and Roman Time on the Lower Danube Valley (4th century BC-4th century AD)*, Istros, 14, 2007, p. 61–70. Rezultatele cercetărilor arheologice din acest sector sunt publicate în rapoartele anuale (CCA), din campania 1997 până în 2021. În campania 2015 au fost realizate doar prospecțiuni geofizice, iar în anul 2020, din cauza pandemiei, nu au fost efectuate cercetări de teren.
- Damian, Băltăc, op. cit., p. 66
- CCA 2019 (2020), p. 266; CCA 2021 (2022), p. 284
- CCA 2021 (2022), p. 284.
- CCA 2021 (2022), p. 284.
- În campaniile anterioare au fost identificate și cercetate 14 morminte de înhumatie, vezi CCA 2002 (2003), p. 223; CCA 2003 (2004), p. 226; CCA 2004 (2005), p. 250; CCA 2005 (2006), p. 248; CCA 2007 (2008), p. 213.

Informații suplimentare online

[Raportul 6919 din cronica.cimec.ro](https://cimec.ro/cronica/6919)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
